

Những Câu Chuyện

của

Một Thời Ru Em

Phạm T. Huê
02/14/2017

Kính thăm các phụ huynh và các thầy cô,

Mỗi thời một khác quý vị ơi... mình đã trải qua cuộc sống cũng gần bảy bó rồi, cứ nghĩ là mình thông minh, khôn khéo và cũng có tài nuôi con đấy. Ấy thế mà tới lúc lên chức "ông bà ngoại" mới thấy: "à thì ra thời thế đã thay đổi rồi!"

Cứ tưởng mình khôn nên chỉ cho con cái làm điều này điều kia cho cháu ngoại, giống như là mình chỉ dạy cho con những điều ngày xưa mình đã học hỏi và nuôi con mình. Nhưng rồi con gái lại hỏi lại chồng nó cho chắc ăn. Thế là anh chồng không phải người Việt mình, non-Vietnamese speaking, lại mở Google ra để xem là có phải như thế hay không?! Đúng là thời đại của ông già thông minh Google, cái gì cũng biết hết, đến nỗi mà dân học Sử Việt còn khuyên nhau rằng:

"Dân ta phải biết Sử Ta,
nếu mà không biết thì tra Google."

Trường hợp mình thấy cháu bé bị cái gì trục trặc chút xíu thì cũng xót ruột lắm. Thấy con bé mới được hai tháng tuổi bị nấc, mình cứ tự nhiên nhắc con gái là cho em bé uống nước đi. Cô con gái nói lại liền: "Không được đâu mẹ ơi. Bác sĩ nói là em bé chưa được uống nước gì hết, chỉ có bú sữa mẹ hoặc là sữa bình thôi." Mình lại thấy tui nguì. Thế rồi nó lại mở Google ra kiếm, rồi nói: "đây này mẹ coi Google nói

là em bé bị nấc cục tự nhiên sẽ hết đấy."

Dường như bây giờ những người trẻ chỉ tin vào những gì khoa học chứng minh được ở sách vở bài bản hơn là những điều dân gian thường nhật, mặc dù là những thói quen, những điều chỉ dạy với chúng ta rất là tốt. Ôi mỗi thời một cách!

Có lần tôi gặp một chị bạn, chị cũng có cháu ngoại 2, 3 tuổi gì đó. Lúc đó con trai con gái của tôi chưa có ai lập gia đình. Chị khoe là có hai cháu ngoại bốn tuổi và hai tuổi. Tôi nói vậy thì chị vui lắm nhĩ?! Chị có giúp trông coi các cháu không? Chỉ nói là cũng thỉnh thoảng thôi. Rồi chị kể chuyện tiếp: "Nhưng bây giờ chúng nó khác lắm."

Tôi hỏi ý chị khác là làm sao?

Chị nói: "Nó gửi cháu cho mình coi nhưng mà mình dạy cháu theo cách của mình thì nó lại không chịu." Chị kể tiếp: "Thí dụ như con bé nó khóc, tôi dỗ cháu là thôi nín đi rồi mẹ về mẹ cho con ăn kẹo nhé!" Con gái tôi nó "sửa lưng" tôi liền: "Mẹ đừng dỗ cháu như vậy, con không muốn cho cháu ăn kẹo đâu." Thì mẹ cũng dỗ như vậy để cho cháu nó nín thôi. "Không được đâu! Mẹ nói như vậy rồi cháu quen đi. Con không cho cháu ăn kẹo là nó lại tin là mẹ nói dối đấy." Đầu óc con nít còn trong trắng lắm, mình nói làm sao là nó in vào đầu óc cháu như vậy. Mình làm được gì thì hãy nói không làm được thì đừng nói.

Ấy! Câu chuyện chỉ có thể thôi mà rồi mỗi lần trông cháu tôi lại cứ phải dè dặt, để xem mình nên hay không nên nói điều gì với cháu. Trong chuyện

này thì ai cũng có lý hết. Bà ngoại theo lối suy nghĩ cũ. Con nít thích ngọt thì dỗ nó bằng kẹo là nó nín. Còn có cho hay không thì cũng tùy thôi. Bà ngoại đâu có nghĩ rằng nói như vậy là một hình thức nói dối con nít. Còn người mẹ trẻ sinh ra và lớn lên với văn hóa của Tây phương thì cứ nói sao là y như vậy.

Con nít phải cần tập cho chúng thấy sao, nghe sao thì biết như vậy. Các cháu chưa phân biệt được đâu là sự thật và đâu là điều người lớn nói để dụ dỗ hay có khi lại dọa con nít. Vì vậy với người mẹ trẻ này phải chỉ cho bà ngoại lúc đầu đừng dụ dỗ con nít như vậy.

Không những chuyện ở bên California này như vậy mà còn ở nhiều nơi khác nữa. Tôi có dịp thăm bà con ở bên Houston, Texas, thì mấy bà nội bà ngoại cũng kể chuyện tương tự như vậy. Các chị nói rằng sao bây giờ chúng nó dạy con khác lắm. Nói ra những điều mình biết, chỉ cho chúng nó chẳng đứa nào nó nghe cả. Nó cứ học hỏi ở đâu đấy rồi làm theo ý chúng nó không à! Có bà ngoại kia, mỗi lần cô con gái gọi đứa cháu ngoại cho bà, cô ta dặn đủ điều: "Nào là không cho cháu ăn nhiều đồ ăn thông thường, rồi không được mở ti-vi... không làm được như vậy thì cô con gái lại không bằng lòng. Sau cùng bà ngoại phán một câu: "Gọi con thì tao giữ con cho, nhưng mà tao nuôi theo cách của tao, đồng ý thì tao giữ, còn không thì kiếm chỗ khác mà gọi đi." Từ đấy về sau mấy đứa nhỏ ngoan ngoãn theo lối bà ngoại dạy. Tới giờ ăn là phải ăn, tới giờ ngủ là phải ngủ, không còn cái kiểu chạy theo đút cho từng muỗng cơm nữa.

Tuy nhiên cái gì cũng có giới hạn, cũng có mặt phải mặt trái. Cái khó là làm sao chúng ta học hỏi và dung hòa được. Con nít mà nghe điều gì nhiều rồi cũng bị tiêm nhiễm vào tâm. Vào thời nào cũng vậy và văn hoá nào cũng vậy. Ngày xưa chúng ta hay dọa con nít: ông kẹ hay bắt cóc con nít hoặc là ông ba bị 9 tai 12 con mắt đi bắt trẻ con. Thực ra thì mình không biết ông kẹ là như thế nào và ông ba bị là như thế nào. Ấy thế mà con nít vẫn sợ.

Ngày nay thì có người lại lấy những hình thức khác ra dọa con nít. Để tôi kể thêm một câu chuyện thật về ảnh hưởng của những lời dọa nạt con nít sẽ như thế nào nhé! Một đôi vợ chồng trẻ cùng đi làm nên phải gửi con cho một gia đình Việt Nam khác. Mỗi khi thằng bé 3-4 tuổi khóc quấy đòi đồ chơi không chịu đi ngủ, bà mẹ trẻ này lại cứ dọa "Con mà không nín là Mỹ đen nó tới bắt đi đấy!" Thằng bé nghe tới chữ Mỹ đen là sợ liền. Mà người Mỹ đen thì

thường mình cũng thấy ở trên màn hình ti-vi hoài đó. Thế rồi đến khi thằng bé vào lớp Kindergarten, lại gặp ngay một cô giáo người Mỹ đen. Thằng bé cứ nín lấy áo mẹ không chịu vô lớp. Lúc đầu tiên bà mẹ cứ nghĩ rằng mới ngày đầu nên thằng bé còn chưa quen với lớp học. Sau cả tuần lễ thằng bé vẫn sợ hãi mỗi khi tới lớp, lúc nào cũng nằng nặc ôm chân mẹ đòi ra khỏi lớp. Khi học xong người babysitter đón cháu về mới hỏi cặn kẽ: "Sao con không thích học à? Tại sao vậy, con có bạn không? Thằng bé nước mắt chảy quanh méu máo nói: "Con sợ cô giáo Mỹ đen bắt con đi. Bà babysitter ngạc nhiên hỏi thêm: "Tại sao con sợ cô giáo bắt con đi?" Đứa bé trả lời: "Tại vì mẹ nói vậy.!"

Cái sợ này nhiều khi còn ảnh hưởng lâu dài về phương diện tâm lý nữa. Bị ám ảnh là người Mỹ đen sẽ bắt mình đi nên về sau này cái sự kỳ thị với Mỹ đen cũng có phần nào tiêm nhiễm vào đầu óc đứa trẻ. Sự giải tỏa về những ký ức tuổi ấu thơ này cần phải được để ý tới để các cháu không bị sai lầm, đánh giá trị của những người chung quanh về những điều đã học được khi lúc còn non dại.

Bà Nội Do Thái thua Bà Ngoại Việt Nam

Quý vị có thấy rằng bây giờ nuôi con nít là rất khác với cái thời của chúng ta ngày xưa lắm không? Ngày xưa người Việt mình hay nói: "Trời sinh voi, Trời sinh cỏ" nghĩa là voi có cỏ ăn là sống rồi. Con nít có đồ ăn thức uống là phải sống tốt thôi. Thời bây giờ con nít đòi hỏi hơn nhưng cũng có thể là các ông bà nội - ngoại thương các cháu nhiều quá nên không muốn để cháu khóc lâu, mà lại muốn cho các cháu lúc nào cũng vui vẻ cười giỡn hoài. Từ những bài hát vui, từ những phim hay của hãng Disney, các cháu cũng làm theo, vui theo những hình hoạt hoạ như vậy.

Số là có cặp vợ chồng kia, cô gái Việt lập gia đình với anh chàng gốc Do Thái. Sau một vài năm, hai vợ chồng sanh được một cô con gái rất xinh và rất thông minh. Vì đây là cháu đầu tiên cho cả ông bà nội - ngoại nên ai cũng thương con bé. Tuy ở hơi xa nhưng ông bà nội - ngoại đều dành thì giờ tới với cháu trong những ngày cuối tuần. Khi con bé lớn lên chừng hơn hai tuổi thì cũng là lúc vợ chồng trẻ này thỉnh thoảng muốn được có những giờ phút rảnh rỗi với nhau. Thế là có "giằng co" giữa ông bà nội và ông bà ngoại. Con bé khóc khi bà nội người Do Thái tới coi. Nhưng nếu có dịp ông ngoại ở xa chở bà ngoại tới là con bé mừng lắm. Mỗi lần bà ngoại tới thay thế cho bà nội là

con bé vội vàng lấy cái bóp của bà nội đưa cho bà và nói:

"You can go home now." Bà Nội ngạc nhiên hỏi:

"Why do I have to go now?"

"Because you don't know how to sing. I want bà ngoại sing for me." Con bé trả lời.

Thì ra bà ngoại Việt này là một ca sĩ lúc nào cũng có thể ca hát và có khi còn múa, còn nhảy nhót cho cháu bé xem nữa. Con bé lại có năng khiếu từ lúc tuổi còn rất nhỏ và thích ca hát. Được bà ngoại ca hát, múa may bày trò là con bé thích lắm. Bà nội Do Thái giúp vui cho cháu bằng những câu chuyện đọc trong sách tuổi thơ hay những trò chơi với những hình thù các con vật, rồi tập cho cháu học vẽ với màu sắc tươi đẹp và những hình ảnh khác nhau. Cháu còn nhỏ mà, đâu có thích lắm, 5-10 phút là con bé chán rồi. Cháu chỉ thích những gì năng động như ca hát, nhảy múa, đóng kịch vui thôi. Con bé hơn hai tuổi giữa dòng máu Do Thái và Việt Nam lớn lên không biết ra sao nhưng bây giờ thì bà ngoại Việt Nam ĐANG ĐƯỢC LÒNG CÔ BÉ HƠN HAI TUỔI này, như vậy là bà ngoại Việt Nam thắng cuộc rồi.

Tuổi trẻ với tính tình năng động, thích được vui nhộn với những nhân vật trong các phim hoạt họa hầu như là những món ăn luôn có trong phòng của các bé thơ. Các cháu học theo và cùng hưởng ứng. Tôi đã chứng kiến những cảnh muốn cho cháu không khóc nữa có khi cả nhà cùng xúm nhau lại để làm trò cho bé nín. Tôi cứ tưởng là chỉ có một gia đình làm như vậy thôi. Thế rồi có dịp chia sẻ với một vài chị cũng mới có các cháu, các chị cũng nói như vậy. Không phải chỉ trông cháu mà còn phải bày trò cho các cháu vui nữa.

Đây là món ăn tinh thần của các bé thơ bây giờ là vậy đó. Thế mới biết là mọi thời mỗi khác!

Chuyện Ru Em

Đối với những thầy cô giáo của các trường Việt ngữ thì các bài hát dân gian, các câu ca dao là những điều mà các thầy cô không thể không biết tới.

Kho tàng văn học dân gian như ca dao tục ngữ thì những điệu Ru Em phải đóng một vai trò quan trọng lắm. Các cháu bé khi trong người còn khỏe mạnh, năng động thì những điệu hát, những điệu múa hoặc những cách chạy nhảy đi đứng là điều các cháu muốn

thấy và làm theo. Nhưng tới lúc cháu buồn ngủ, trong người mệt mỏi thì không gì hơn là một vòng tay ấm áp của ông bà, của cha mẹ. Cháu ngà ngà buồn ngủ mà được ông bà nội - ngoại ôm vào lòng, đi đứng nhẹ nhàng, hát ru:

*"à ơi à à ơi... cái cò mày đi ăn đêm,
đâu phải cành mềm lộn cổ xuống ao.
Ông ơi ông vớt tôi vào, ngày sau tôi có lòng nào ông
hãy xáo măng.
Có xáo thì xáo nước trong, đừng xáo nước đục đau
lòng cò con."*

Hoặc là:

*"à ơi ... em tôi buồn ngủ buồn nghề,
buồn ăn cơm nếp cháo kê thịt gà...
buồn ăn đồ phụ, tương Tàu,
mài dao đánh kéo, cạo đầu đi tu."*

Hay là một lời ru, một câu chuyện khác:

*"Cái kiến mà kiện củ khoai,
kiện đi kiện lại đã hai năm rồi.
Đến ngày cái kiến có con,
củ khoai mọc rễ, hãy còn kiện nhau."*

Còn những vị nào có tâm hồn âm nhạc, có giọng hát hay hơn thì có thể vừa hát vừa ru cháu ngủ. Thí dụ như: "tôi ru em ngủ một sớm mùa đông, em ra ngoài ruộng đồng hỏi thăm về giọt nắng..." Em này là em bé chứ không phải là em của mỗi anh đâu nhé!

Lời ru em điều gì cũng được, chính là chỉ ê a lên xuống sao nghe cho êm để em bé ngủ là mình thành công rồi. Những bài ru tiếng Việt thường là những câu có vần điệu. Lời ru có thể bốn chữ hoặc lục bát. Những người có tuổi như chúng tôi, sáu bó hay hơn thì thế nào cũng có nhớ được một vài bài ru em.

Khi tôi còn nhỏ là chị lớn nhất trong nhà tám chị em tất cả. Tại vùng quê mẹ đi làm ruộng. Tôi ở nhà ru hết đứa này tới đứa khác. Nghe mẹ ru rồi học thuộc lòng. Có khi còn ru con của các cô các bác ở cạnh nhà nữa. Hình ảnh cái vồng đong đưa, những lời ru em trong những buổi trưa hè, làm sao không làm êm dịu lòng người. Các bé bây giờ, nếu chúng ta có cơ hội cộng thêm những bài ru cho các cháu, ôm ấp các cháu với những bài ru em nhẹ nhàng, biết đâu lại chẳng giúp cho các cháu bắt đầu thành hình những hạt giống của sự bình an, của sự yên tĩnh mà thời đại này chúng ta đã bị mất đi quá nhiều.

Hãy bắt đầu bằng những bản nhạc êm dịu với các

bài ru em đơn giản. Đơn giản như những lần chúng ta ngồi nhìn khói lam chiều từ những nóc tranh, mái ngói hay chạy nhảy theo những con diều dây, nghe tiếng gà cục cục gọi đàn... sao thời gian êm ả thay!

Mỗi thời mỗi khác, hãy làm gì để chúng ta đừng mất đi những gì còn tốt đẹp trong văn hóa cổ truyền Việt Nam, trong cái đẹp của làng xóm. Hãy bắt đầu bằng những bài học tiếng Việt, vì ngôn ngữ chính là cửa sổ để chúng ta thưởng thức được cái đẹp tuyệt vời của những bài ru em...

“Dạy con từ thuở còn thơ, dạy con học hát làm thơ mỗi giờ”. Tuy tình thế thay đổi, nhưng khi các cháu nội - ngoại của chúng ta còn nhỏ, là lúc các cháu cũng cần nghe những âm thanh của tiếng mẹ - đây là tiếng Việt nhé. Những âm thanh này cũng dần dần sẽ in vào đầu các cháu. Sự kết hợp, cộng tác của các gia đình phụ huynh Việt Nam và các thầy cô của các trung tâm Việt ngữ là điều cần thiết. Thế hệ thứ ba của người Việt ở Mỹ dần dần đi tới chỗ đa

chủng tộc nhiều hơn. Một nửa gia đình Việt trong trường hợp con cái lập gia đình với người không phải là người Việt thì cái nửa phần đó phải cố gắng thêm rất nhiều để bảo tồn được tiếng Việt cho các thế hệ kế tiếp. Mong lắm thay!

Monday – Friday
9am – 8pm
Saturday
9am – 5pm
Closed Sunday

All
About
SkinTM
professional skin care services

Facial Skin Care

- ✧ Anti-Aging
- ✧ Sensitive Skin
- ✧ Acne Skin Treatment

Body Treatments

- ✧ Body Exfoliation
- ✧ Waxing

The experience of tranquility

The lotus represents transformation...a rebirth and renewal.

949.701.5029

Sola Salon Studio

Trang Vu

Certifiable Esthetician

24356 Swartz Dr. Suite 20 • Lake Forest • CA 92630